

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET ALAGIĆ PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 17656/07)

PRESUDA

STRASBOURG

11. veljače 2010.

Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44. stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.

U predmetu Alagić protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

g. Christos Rozakis, *predsjednik*,
gđa Nina Vajić,
g. Khanlar Hajiyeu,
g. Dean Spielmann,
g. Sverre Erik Jebens,
g. Giorgio Malinverni,
g. George Nicolaou, *suci*,

i g. Søren Nielsen, *tajnik odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 21. siječnja 2010.,
donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 17656/07) protiv Republike Hrvatske što ga je 10. travnja 2007. godine hrvatski državljani g. Muhamed Alagić ("podnositelj zahtjeva") podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Konvencija").

2. Hrvatsku vladu ("Vlada") zastupala je njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik.

3. Dana 21. svibnja 2008. godine predsjednik Prvog odjela odlučio je Vladu obavijestiti o zahtjevu. Odlučeno je i da će se istovremeno ispitati dopuštenost i osnovanost zahtjeva (članak 29. stavak 3.).

ČINJENICE**I. OKOLNOSTI PREDMETA**

4. Podnositelj zahtjeva, koji je hrvatski državljani, rođen je 1939. i živi u Zagrebu.

5. Dana 30. prosinca 1993. godine podnositelj zahtjeva pokrenuo je građanski postupak protiv privatne stranke pred Općinskim sudom u Zagrebu, tražeći povrat duga i štetu nastalu povredom ugovora.

6. U razdoblju prije potvrđivanja Konvencije od strane Hrvatske (5. studeni 1997.), sud je održao četiri ročišta.

7. Dana 16. svibnja 1995. godine i 8. veljače 2000. godine Općinski sud je pozvao podnositelja zahtjeva da uredi svoj tužbeni zahtjev. Budući da nije

postupio kako mu je naloženo, Općinski sud je dana 13. ožujka 2000. godine utvrdio da je podnositelj zahtjeva povukao svoju tužbu.

8. Dana 24. ožujka 2000. godine podnositelj zahtjeva podnio je prijedlog za povrat u prijašnje stanje, koji mu je Općinski sud dozvolio dana 3. studenog 2000. godine i stavio izvan snage rješenje od 13. ožujka 2000. godine.

9. Dana 24. prosinca 2004. godine podnositelj zahtjeva je podnio ustavnu tužbu zbog duljine navedenoga postupka.

10. Dana 13. travnja 2006. godine Općinski sud je donio presudu kojom je odbio zahtjev podnositelja zahtjeva. Podnositelj zahtjeva se žalio protiv prvostupanjske odluke Županijskom sudu u Zagrebu.

11. Dana 1. veljače 2007. godine Ustavni sud je utvrdio povredu ustavnog prava podnositelja zahtjeva na suđenje u razumnom roku. Isto je tako utvrdio da su odugovlačenja postupka u razdoblju prije studenog 2000. godine bila u cijelosti pripisiva podnositelju zahtjeva, a da su daljnja odugovlačenja u razdoblju od 17. rujna 2001. do 24. prosinca 2004. godine bila pripisiva isključivo neaktivnosti Općinskog suda. Ustavni sud je podnositelju zahtjeva dosudio 4.500 hrvatskih kuna (HRK) kao naknadu i naložio Županijskom sudu da donese odluku u predmetu podnositelja zahtjeva što je brže moguće, ali u svakom slučaju u roku od šest mjeseci nakon objave njegove odluke u Narodnim novinama. Odluka Ustavnog suda objavljena je 7. ožujka 2007. godine.

12. U međuvremenu, dana 13. veljače 2007. godine, Županijski sud je ukinuo prvostupanjsku presudu i vratio predmet Općinskom sudu u Zagrebu pred kojim je postupak još uvijek u tijeku.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO

13. Mjerodavni dio Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („Narodne novine br. 49/2002 od 3. svibnja 2002. – „Ustavni zakon o Ustavnom sudu“) glasi kako slijedi:

Članak 63.

“(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju kad o pravima i obvezama stranke ili o sumnji ili optužbi kažnjivog djela nije u razumnom roku odlučio sud ....

(2) U odluci kojom usvaja ustavnu tužbu... Ustavni sud će nadležnom sudu odrediti rok za donošenje akta kojim će taj sud meritorno odlučiti...

(3) U odluci iz stavka 2. ovoga članka Ustavni će sud odrediti primjerenu naknadu koja pripada podnositelju zbog povrede njegova ustavnog prava...Naknada se isplaćuje iz državnog proračuna u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva stranke za njezinu isplatu.”

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANKA 6. STAVKA 1. KONVENCIJE

14. Podnositelj zahtjeva prigovara da je duljina građanskog postupka bila nespojiva sa zahtjevom „razumnoga roka“ propisanim u članku 6., stavku 1. Konvencije. Osobito prigovora da iznos naknade koja mu je dosuđena za povredu njegovoga prava na suđenje u razumnom roku nije odgovarajući i da je pobijani postupak još uvijek u tijeku. Članak 6. stavak 1. Konvencije glasi kako slijedi:

“Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi...svatko ima pravo...da sud...u razumnom roku ispita njegov slučaj.“

15. Vlada osporava ove tvrdnje

16. Sud smatra da je razdoblje koje treba uzeti u obzir počelo 6. studenog 1997. godine, dan nakon stupanja na snagu Konvencije u odnosu na Hrvatsku. Međutim, pri ocjeni razumnosti vremena koje je proteklo nakon toga datuma, treba voditi računa o stanju postupka u to vrijeme. S tim u vezi Sud primjećuje da je postupak započeo 30. prosinca 1993. godine, kad je podnositelj zahtjeva podnio svoju građansku tužbu. Dakle, prije ratifikacije je trajao gotovo četiri godine.

17. Postupak u predmetu je još uvijek bio u tijeku 1. veljače 2007. godine kad je Ustavni sud donio svoju odluku. Toga datuma postupak je trajao oko devet godina i tri mjeseca nakon ratifikacije, na dvije razine nadležnosti.

18. Razdoblje koje treba uzeti u obzir nije još završilo. Tako je ukupno postupak u predmetu do sada trajao gotovo šesnaest godina na dvije razine nadležnosti, od čega više od dvanaest godina nakon što je Hrvatska ratificirala Konvenciju.

1. Dopuštenost

1. Položaj žrtve podnositelja zahtjeva

19. Vlada tvrdi da je Ustavni sud prihvatio ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva, utvrdio povredu njegovog prava na suđenje u razumnom roku i dosudio mu odgovarajuću naknadu. Povreda kojoj je prigovorio stoga je bila ispravljena pred domaćim vlastima i, kao rezultat toga, podnositelj zahtjeva je izgubio svoj status žrtve.

20. Podnositelj zahtjeva je odgovorio da se još uvijek može smatrati žrtvom povrede kojoj prigovara.

21. Sud primjećuje da je u vrijeme kad je Ustavni sud donio svoju odluku postupak trajao više od devet godina na dvije razine nadležnosti nakon što je Hrvatska ratificirala Konvenciju. Pravedna naknada koju je dosudio Ustavni sud ne odgovara onome što bi Sud vjerojatno dosudio na temelju članka 41. Konvencije u pogledu tog istog razdoblja.

22. Stoga se dosuđena naknada ne može smatrati odgovarajućom u okolnostima ovoga predmeta (vidi načela uspostavljena na temelju sudske prakse Suda u predmetima *Cochiarella v. Italy* [GC], br. 64886/01, stavci 65.-107., ECHR 2006-V, ili *Scordino v. Italy* (br. 1) [GC], br. 36813/97, stavci 178.-213., ECHR 2006-V). U takvim okolnostima, u pogledu razdoblja pokrivenog utvrđenjem Ustavnog suda, podnositelj zahtjeva nije izgubio svoj status žrtve u smislu članka 34. Konvencije.

23. Sud dalje bilježi da je postupak još uvijek u tijeku i da je stoga pozvan ispitati njegovo ukupno trajanje.

2. *Iscrpljivanje domaćih pravnih sredstava*

24. Vlada tvrdi da je podnositelj zahtjeva, da bi ispravio povredu svoga prava na suđenje u razumnom roku, bio trebao podnijeti drugu ustavnu tužbu ili zatražiti zaštitu navedenoga prava pred višim sudom, što on nije učinio.

25. Podnositelj zahtjeva nije odgovorio na ovu tvrdnju.

26. Sud na početku primjećuje da je podnositelj zahtjeva iskoristio djelotvorno domaće pravno sredstvo u odnosu na duljinu postupka – ustavnu tužbu (vidi predmet *Slaviček v. Croatia* (dec.), br. 20862/02, ECHR 2002-VII) – i da je Ustavni sud utvrdio povredu njegovoga prava na suđenje u razumnom roku, ali da mu nije dosudio odgovarajuću naknadu. Sud ponavlja da se, u predmetima u kojima su odbijene ustavne tužbe podnositelja zahtjeva, tražilo da potvrdi je li način na koji je Ustavni sud tumačio i primijenio mjerodavne odredbe domaćeg prava proizveo posljedice sukladne načelima Konvencije, kako se ona tumači u svjetlu sudske prakse Suda. Kad odluke Ustavnog suda nisu bile sukladne sudskoj praksi Suda, Sud je presuđivao da se tada od podnositelja zahtjeva nije tražilo da podnose daljnje ustavne tužbe, jer bi to previše rastegnulo njihove dužnosti na temelju članka 35., stavka 1. Konvencije (vidi na primjer, predmet *Kozlica v. Croatia*, br. 29182/03, stavci 23. i 28., 2. studenog 2006.).

27. Sud smatra da se ovakvo obrazloženje primjenjuje s jednakom snagom i u okolnostima kakve prevladavaju o ovome predmetu. To je tako jer se, s obzirom na gornji zaključak da je podnositelj zahtjeva još uvijek žrtva navodne povrede, ne može reći da je način na koji je Ustavni sud tumačio i primijenio mjerodavne odredbe domaćeg prava proizveo posljedice u skladu s načelima Konvencije.

28. Slijedi da prigovor Vlade glede iscrpljivanja domaćih pravnih sredstava treba odbiti.

3. Zaključak

29. Sud smatra da ovaj prigovor nije očito neosnovan u smislu članka 35., stavka 3. Konvencije. Isto tako primjećuje, s obzirom na naprijed navedeno, da nije nedopušten po bilo kojoj drugoj osnovi. Stoga treba utvrditi da je dopušten.

2. Osnovanost

30. Podnositelj zahtjeva prigovara da je duljina postupka bila prekomjerna, te također osporava Vladine tvrdnje da je njegovo ponašanje pridonijelo ukupnoj duljini postupka i da je predmet bio složen.

31. Vlada tvrdi da je Ustavni sud utvrdio da su odugovlačenja u razdoblju prije 2000. godine bila u cijelosti pripisiva podnositelju zahtjeva. Tvrde da su i sva daljnja odugovlačenja također bila pripisiva podnositelju zahtjeva, i da je predmet bio složen jer je tražio pripremu izvješća financijskog vještaka.

32. Sud ponavlja da se razumnost duljine postupka mora ocijeniti u svjetlu okolnosti predmeta i pozivom na slijedeće kriterije: složenost predmeta, ponašanje podnositelja zahtjeva i mjerodavnih vlasti kao i važnost onoga što se za podnositelja zahtjeva dovodi u pitanje u sporu (vidi, između mnogo drugih pravnih izvora, predmet *Frydlender v. France* [GC], br. 30979/96, stavak 43., ECHR 2000-VII).

33. Sud bilježi da je, iako je istina da je Ustavni sud utvrdio da je podnositelj zahtjeva pridonio odugovlačenjima koja su nastala prije 3. studenog 2000. godine, on je ipak utvrdio da je postupak trajao nerazumno dugo. Sud ne vidi nikakav razlog da presudi drugačije, s obzirom na to da je često utvrdio povrede članka 6. stavka 1. Konvencije u predmetima u kojima su se postavljala pitanja slična pitanju u ovome predmetu (vidi, na primjer, predmete *Skokandić v. Croatia*, br. 43714/02, 31. srpnja 2007.; *Balen v. Croatia*, br. 43429/05, 25. listopada 2007. i *Brajović-Bratanović v. Croatia*, br. 9224/06, 9. listopada 2008.). Stoga je već u razdoblju koje je bilo predmetom ispitivanja od strane Ustavnog suda duljina postupka bila prekomjerna i nije ispunila zahtjev „razumnoga roka“. Ona je nužno zadržala taj značaj kroz cijelo naknadno razdoblje od oko dvije godine i deset mjeseci nakon donošenja odluke Ustavnog suda.

34. U svjetlu naprijed navedenog, Sud smatra da je došlo do povrede članka 6., stavka 1.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

35. Članak 41. Konvencije propisuje:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

36. Podnositelj zahtjeva traži 40.000 eura (EUR) na ime nematerijalne štete.

37. Vlada smatra da je traženi iznos prekomjeran.

38. Sud smatra da je podnositelj zahtjeva sigurno pretrpio nematerijalnu štetu. Presuđujući na pravičnoj osnovi, dosuđuje mu 2.500 EUR s tog naslova.

B. Troškovi i izdaci

39. Podnositelj zahtjeva nije postavio zahtjev za troškove i izdatke. Stoga Sud smatra da nije pozvan dosuditi mu bilo kakav iznos s tog naslova.

C. Zatezna kamata

40. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *utvrđuje* da je zahtjev dopušten;
2. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. Konvencije;
3. *presuđuje*

(a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti 2.500 EUR (dvije tisuće i pet stotina eura) uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati podnositelju zahtjeva na ime nematerijalne štete, što treba pretvoriti u nacionalnu valutu tužene države prema tečaju važećem na dan namirenja;

(c) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;

4. *Odbija* ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravičnom naknadom.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 11. veljače 2010. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN

Tajnik

Christos ROZAKIS

Predsjednik